

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 107/09-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júla 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka o prijatej sťažnosti D. L., Z., zastúpeného advokátom Mgr. I. P., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 528/07 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo D. L. na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 528/07 porušené bolo.

2. D. L. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť D. L. trovy konania v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta Mgr. I. P., Z., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 107/09-14 z 15. apríla 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť D. L., Z. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 528/07.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným 27. septembra 2007 domáhal zníženia výšky vyživovacej povinnosti určenej pôvodným rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 7 C 16/04 z 30. septembra 2004. Podľa vyjadrenia sťažovateľa ku dňu podania ústavnej sťažnosti v predmetnom konaní nedošlo k určaniu žiadneho termínu pojednávania, konanie nie je ukončené a je poznačené priet'ahmi trvajúcimi od podania návrhu až dosiaľ. Sťažovateľ uviedol, že 11. decembra 2008 prostredníctvom právneho zástupcu požiadal o určenie termínu pojednávania.

Ďalej poukázal na skutočnosť rozporu postupu okresného súdu s ustanovením § 176 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania, pričom konanie možno predĺžiť, len ak z vážnych dôvodov a z objektívnych príčin nemožno vykonať dôkazy. Súd začne vykonávať úkony na vykonanie dôkazov bezodkladne po začatí konania.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa nečinnosťou okresného súdu utrpel vážnu ujmu na svojich právach. V januári 2007 sa stal poberateľom dávky v hmotnej núdzi a jeho príjem z tohto dôvodu už nestačil na úhradu výživného v stanovenej výške. V dôsledku nemožnosti riadne uhrádzať stanovené výživné sa na podnet zákonnej zástupkyne maloletého dieťaťa začalo proti nemu trestné stíhanie pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Odsúdeniu sa sťažovateľ vyhol iba pomocou pôžičky finančných prostriedkov, ktorou dlh na výživnom spolu s príslušenstvom pohľadávky uhradil. Ani v súčasnosti nie je sťažovateľ schopný uhrádzať výživné v stanovenej výške a opätovne hrozí začatie trestného stíhania proti jeho osobe.

Na základe uvedených skutočností v závere sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 528/07 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal primerané finančné zadost'účinenie v sume 2 655,51 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd prostredníctvom svojho predsedu.

Predseda okresného súdu v liste doručenom ústavnému súdu 19. mája 2009 predložil podrobný chronologický prehľad vykonaných procesných úkonov. Vo vyjadrení uviedol, že posudzované konanie sa nevyznačuje právnou zložitosťou, avšak zo skutkového hľadiska

ho treba považovať za zložité, vyžadujúce si rozsiahle dokazovanie, „pretože až po zistení majetkových, zárobkových a sociálnych pomerov na strane otca i matky, ako aj po zistení opodstatnených potrieb mal. dieťaťa je možné zistiť, či došlo k podstatnej zmene pomerov a rozhodnúť, či je dôvod na zníženie výživného a v akom rozsahu“.

Vo vzťahu k priet'ahom pripisovaným s'ťažovateľovi okresný súd argumentoval, že s'ťažovateľ pôvodne podal návrh na okresnom súde, ktorý nebol miestne príslušný, a preto bolo potrebné návrh postúpiť príslušnému súdu, ktorý ho následne po nadobudnutí uznesenia o prenesení príslušnosti postúpil 19. decembra 2007 okresnému súdu. Až od tohto dňa mohol okresný súd pristúpiť k prerokúvaniu veci. S'ťažovateľ sa podľa vyjadrenia okresného súdu nedostavil v určenom termíne – 17. marca 2008 na pojednávanie, a keďže jeho výsluch bol nevyhnutný, okresný súd požiadal o vypočutie dožiadaný súd, ktorý ho uskutočnil 12. mája 2008. Okresný súd tieto okolnosti považuje za také, ktoré negatívnym spôsobom ovplyvnili priebeh konania predĺžením o približne 5 mesiacov a boli spôsobené s'ťažovateľom.

Okresný súd sa vyjadril, že v rámci zabezpečovania podkladov potrebných pre rozhodnutie dostal poslednú správu 4. novembra 2008 a po oboznámení sa so zabezpečenými dôkazmi určil 23. januára 2009 termín pojednávania „na najbližší voľný pojednávací deň zákonnej sudkyne a to na 6. 4. 2009“, zmenu termínu na 1. jún 2009 stanovil na základe žiadosti zákonnej zástupkyne maloletého dieťaťa. Okresný súd poznamenal, že s'ťažovateľ k návrhu na zníženie určenej výšky výživného predložil podklady, ktoré neboli dostačujúce na preukázanie opodstatnenosti jeho návrhu. Okresný súd skonštatoval, že v posudzovanom konaní k zbytočným priet'ahom nedošlo.

V závere listu predseda okresného súdu oznámil, že netrvá na tom, aby sa o prijatej s'ťažnosti konalo ústne pojednávanie.

Právny zástupca s'ťažovateľa sa k stanovisku okresného súdu vyjadril v liste doručenom ústavnému súdu 9. júla 2009, v ktorom uviedol, že sa so stanoviskom okresného súdu nestotožňuje a je toho názoru, že konanie je poznačené zbytočnými priet'ahmi,

ktoré však nezapríčinil sťažovateľ, ale boli spôsobené nesprávnou organizáciou práce okresného súdu. Zdôraznil tiež, že charakter prerokúvanej veci si vyžaduje prednostné riešenie v rámci agendy súdu.

Právny zástupca zároveň oznámil, že sťažovateľ súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Z obsahu súdneho spisu a z vyjadrení účastníkov ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania:

Sťažovateľ podal na okresnom súde 28. septembra 2007 návrh na zníženie výživného pre maloleté dieťa.

Okresný súd 10. októbra 2007 vyzval sťažovateľa na predloženie súvisiacich podkladov. Sťažovateľ na výzvu reagoval 22. októbra 2007.

Okresný súd s poukazom na ustanovenie § 11 a § 105 ods. 1 a 2 OSP 5. novembra 2007 postúpil vec Okresnému súdu Dolný Kubín.

Okresný súd Dolný Kubín uznesením sp. zn. 2 P 240/2007 z 20. novembra 2007 preniesol v zmysle § 177 ods. 2 OSP miestnu príslušnosť na okresný súd. Spisový materiál bol okresnému súdu predložený 19. decembra 2007.

Okresný súd 18. februára 2008 vyzval:

- z dôvodu zistenia majetkových pomerov sťažovateľa príslušné štátne orgány na predloženie súvisiacich podkladov,
- Okresný súd Námestovo na predloženie súvisiaceho spisu sp. zn. 7 C/16/2004,
- zákonnú zástupkyňu maloletého dieťaťa na predloženie vyjadrenia a súvisiacich podkladov.

Dotknuté subjekty reagovali na výzvu v priebehu marca 2008.

Okresný súd určil 14. januára 2008 termín pojednávania na 17. marec 2008.

Okresný súd 17. marca 2008 uskutočnil pojednávanie, na ktorom sa k veci vyjadrila zákonná zástupkyňa maloletého dieťaťa, sťažovateľ sa pojednávania nezúčastnil napriek tomu, že mu predvolanie na pojednávanie bolo doručené (neprítomnosť sťažovateľa ospravedlnila matka sťažovateľa 5. marca 2008). Okresný súd odročil pojednávanie na neurčito z dôvodu výsluchu sťažovateľa prostredníctvom dožiadaného súdu.

Okresný súd 31. marca 2008 požiadal o vypočutie sťažovateľa Okresný súd Dolný Kubín, ktorý mu 18. apríla 2008 oznámil, že dožiadanie postúpil Okresnému súdu Námestovo (výsluch sťažovateľa dožiadaným súdom bol vykonaný 12. mája 2008 a okresnému súdu bolo vybavené dožiadanie doručené 15. mája 2008).

Okresný súd požiadal 7. júla 2008 príslušný štátny orgán o poskytnutie informácií súvisiacich s prerokúvanou vecou a sťažovateľa o oznámenie údajov týkajúcich sa jeho osoby. Príslušný štátny orgán reagoval na výzvu 22. júla 2008, sťažovateľ nereagoval ani na opätovnú výzvu z 18. augusta 2008.

Okresný súd 18. augusta 2008 požiadal o poskytnutie súčinnosti príslušný štátny orgán, orgán územnej samosprávy a Sociálnu poisťovňu B., ktoré reagovali na výzvu v priebehu augusta 2008 a v septembri 2008.

Okresný súd v septembri 2008 na účel zistenia majetkových pomerov sťažovateľa vyzval na poskytnutie súčinnosti príslušné štátne orgány, ktoré reagovali na výzvu v októbri a novembri 2008.

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu 19. decembra 2008 požiadal o určenie termínu pojednávania.

Okresný súd 23. januára 2009 určil termín pojednávania na 6. apríl 2009 a požiadal príslušný štátny orgán o poskytnutie informácií súvisiacich s prerokúvanou vecou, ktorý na žiadosť reagoval 6. marca 2009.

Dňa 4. marca 2009 navrhovateľka požiadala o určenie inej hodiny pojednávania, na základe čoho okresný súd určil nový termín pojednávania – 1. jún 2009.

Ústavný súd navyše zistil, že okresný súd 1. júna 2009 vo veci rozhodol tak, že podaný návrh zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu bolo 8. júla 2009 podané odvolanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Samosudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom posúdenia zo strany ústavného súdu je konanie o návrhu povinného na zníženie výšky výživného určeného súdom v zmysle ustanovení § 163 OSP a § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“).

Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou konštatoval, že právne veci tohto typu nemožno v zásade považovať za právne zložité. Hmotnoprávna a procesná úprava postupu súdu v konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je obsiahnutá v zákone o rodine a v Občianskom súdnom poriadku. Výklad a používanie týchto zákonov sú stabilizované v rozsiahlej judikatúre vyšších súdov (napr. IV. ÚS 63/02). Právnu zložitost' veci nenamietol ani okresný súd a ústavný súd taktiež nezistil otázku osobitného právneho významu, ktorá by mala byť v týchto konaniach riešená bez jej predošlého riešenia v ustálenej judikatúre. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd nezistil ani okolnosti opodstatňujúce skutkovú zložitost' prerokúvanej veci, pretože povaha dokazovania pre účely zistenia skutkového stavu si nevyžadovala široký časový rozsah vykonávania procesných úkonov, čo ústavný súd zdôraznil v rámci tretieho hodnotiaceho kritéria (hodnotenie postupu súdu).

Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že povaha prerokúvanej veci, ktorou je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, v tomto prípade otázka výšky vyživovacej

povinnosti, je osobitne citlivou statusovou záležitosťou spojenou s osobou maloletého dieťaťa, ale aj s osobou povinného rodiča a ako taká si vyžaduje osobitný dôraz na rýchly a efektívny postup okresného súdu, ktorý je požiadavkou zakotvenou v ustanovení § 176 ods. 3 OSP, podľa ktorého ak zákon nestanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania, konanie možno predĺžiť len ak zo závažných dôvodov a z objektívnych príčin nemožno vykonať dôkazy. Z tohto aspektu ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo svojom postupe nezohľadnil v dostatočnej miere závažnosť predmetu konania pre sťažovateľa.

2. V správaní sťažovateľa boli zistené okolnosti, ktoré negatívne ovplyvnili rýchlosť a plynulosť konania. Na vrub sťažovateľovi treba pripísať skutočnosť, že sa nezúčastnil, aj keď z objektívnych príčin, určeného termínu pojednávania nariadeného na 17. marec 2008, v dôsledku čoho okresný súd vzhľadom na potrebu jeho vypočutia odročil pojednávanie na neurčito z dôvodu vykonania jeho výsluchu prostredníctvom dožiadania.

Ďalšou okolnosťou týkajúcou sa správania sťažovateľa, ktorá sa premietla do zbytočných prietáhov v konaní, bol prístup sťažovateľa k výzvam okresného súdu na predloženie údajov týkajúcich sa jeho osoby zo 7. júla 2008 a 18. augusta 2008, na ktoré nereagoval.

Tieto negatívne momenty týkajúce sa správania sťažovateľa ako účastníka konania zohľadnil ústavný súd pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa, bol postup okresného súdu.

Pri preskúmaní postupu okresného súdu v predmetnom konaní ako prioritnú požiadavku zohľadnil ústavný súd ustanovenie § 176 ods. 3 OSP určujúce inštruktívnu lehotu na meritórne rozhodnutie týkajúce sa veci starostlivosti súdu o maloletých (6 mesiacov od začatia konania).

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Za takúto nesústredenú činnosť okresného súdu považuje ústavný súd postup, keď okresný súd vyzýval kompetentné subjekty na predkladanie podkladov pre účely dokazovania nesústredene v niekoľkých etapách (18. februára 2008, 7. júla 2008, 18. augusta 2008, v septembri 2008 a 23. januára 2008), v dôsledku čoho konanie nemalo koncentrovaný ráz a zbytočne sa predĺžilo, pričom toto predĺženie nebolo spôsobené dôvodmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako závažné.

Ústavný súd v postupe okresného súdu zistil aj obdobie nečinnosti v trvaní približne 6 mesiacov, keď okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka. Ide o úsek konania od novembra 2008, keď boli okresnému súdu doručené podklady potrebné na objasnenie skutkového stavu, do 1. júna 2009, keď bol určený termín pojednávania. V uvedenom období okresný súd síce uskutočnil jeden úkon, a to 23. januára 2009 požiadal kompetentný subjekt o predloženie súvisiacich podkladov, ktorý však mohol v záujme sústrednosti konania vykonať už v predchádzajúcom období a ktorý svojím obsahom nemôže ospravedlniť obdobie nečinnosti v uvedenom špecifikovanom úseku. Takisto odročenie pojednávania z termínu určeného na 6. apríl 2009 na 1. jún 2009 nemožno vzhľadom na značný časový odstup akceptovať, a to aj z toho dôvodu, že zákonná zástupkyňa požiadala len o zmenu hodiny pojednávania a táto skutočnosť nebola dostatočným dôvodom na presun termínu pojednávania o takmer 2 mesiace.

Z petitu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiada ústavný súd aj o vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred okresným súdom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si už pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

Vzhľadom na uvedené obdobie nesústreďenej a neefektívnej činnosti okresného súdu, ako aj obdobie jeho nečinnosti nemožno takmer dvadsaťjeden mesiacov trvajúcú dobu konania vedeného okresným súdom bez rozhodnutia vo veci predovšetkým z pohľadu požiadavky stanovenej § 176 ods. 3 OSP považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani za primeranú vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.

III.

Aj keď ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprikázal okresnému súdu, aby vo veci ďalej konal bez zbytočných prietáhov, pretože stav právnej neistoty sťažovateľa bol odstránený meritórnym rozhodnutím okresného súdu z 1. júna 2009. Navyše, povinnosť konať bez zbytočných prietáhov v prípade možného vrátenia veci v dôsledku podaného odvolania vyplýva pre okresný súd priamo z dotknutého čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 655,51 € a výšku požadovaného zadosťučinenia odôvodnil tým, že zbytočné prietahy v konaní viedli k jeho povinnosti dosiaľ uhrádzať výživné vo výške zjavne neprimeranej jeho príjmu a majetkovým pomerom počnúc januárom 2007. Úhradou výživného v takejto výške je existenčne ohrozený, hrozí mu strata bývania pre nemožnosť splácania pohľadávok za byt z dôvodu insolventnosti. Jeho existencia je od januára 2007 závislá od pôžičiek finančných prostriedkov a tento stav napokon vyústil k začatiu trestného stíhania proti jeho osobe z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti. Podľa jeho názoru zmena pomerov na strane sťažovateľa od januára 2007 mala viesť k zníženiu stanovenej výšky výživného, k čomu v dôsledku nečinnosti okresného súdu nedošlo.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 1 000 €. Táto suma zohľadňuje celkovú dĺžku posudzovaného konania s prihliadnutím na predmet konania, dĺžku zbytočných prietahov v konaní a s tým spojenú ujmu sťažovateľa, ako aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľa nevyhovel.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorých výšku nešpecifikoval.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 20 950 Sk, t. j. 695,41 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 115,90 € (za jeden úkon právnej služby) a 2 x 6,95 € Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd tak priznal úhradu trov konania v sume 245,70 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2009